

Milletlerarası Çalışma teşkilâtının 29 ncu toplantısında kabul edilen (son maddelerin değiştirilmesi hakkındaki 80 sayılı Sözleşme) nin onanmasına dair Kanun tasarısı ve Çalışma Komisyonu raporu (1/516)

T. C.

Başbakanlık

Muameleler Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Saya : 71 - 1271, 6 - 809

8 . III . 1949

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 1946 yılında Montréal'de akdettiği 29 ncu toplantısında kabul edilen «son maddelerin değiştirilmesi hakkındaki 80 sayılı Sözleşme» nin onanmasına dair Çalışma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 24 . II . 1949 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Kanun tasarısı ile gerekçesi ve ilişiklerinin bağlı olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
Ş. Gümaltay

Gerekçe

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı, 1946 yılında Montréal'de akdettiği 29 ncu toplantısında, şekle ait bir sözleşme kabul etmiştir. Bunun konusu, bundan evvelki 28 nci toplantıda kabul edilmiş bulunan Sözleşmelerin bilhassa ösn maddelerinde, bir taraftan dağılan Milletler Cemiyetine, diğer taraftan Versay Barış Anlaşmasına dair olmak üzere mevcut kelimelerin kaldırılması, eski Milletler Cemiyeti Genel Sekreterine kayıt ve tescil hususunda verilen görevlerin Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne devri, «Müdür» unvanının «Genel Müdür» e çevrilmesi hususlarıdır.

Eskiden Milletler Cemiyetine tamamen bağlı olan ve şimdi onun ortadan kalkması üzerine, Birleşmiş Milletlerin bir ihtisas müessesesi şeklini alan, fakat eskisine nazaran daha çok müstakil bir duruma giren Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bugünkü vasfına uygun olan bahis mevzuu sözleşme, Teşkilât üyelerine her hangi yeni bir taahhüt yüklememekte ve sadece sözleşmelerin onama veya bozulma belgelerininin tescilinin ne suretle yapılacağına taallük etmekte bulunduğundan, Hükümetimizce onanması yerinde olacağı mütalâa edilerek ilişik Kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Çalışma Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Çalışma Komisyonu
Esas No. 1/516
Karar No. 12

29 . IV . 1949

Yüksek Başkanlığa

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 1946 yılında Montréal'de akdettiği 29 ncu toplantısında kabul edilen «Son maddelerin değiştirilmesi hakkındaki 80 sayılı Sözleşme» nin onanmasına dair olan Çalışma Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kuruluna verilen ve Başbakanlıktan Yüksek Meclise sunulup Komisyonumuza havale buyurulan değişiklikle bu husustaki kanun tasarısı Çalışma Bakanlığı mümessili huzuriyle Komisyonumuzca incelendi.

Hükümet gerekçesinde de izah edildiği üzere bu sözleşme ile kabul edilen hususlar evvelki sözleşmelerde mutabık kalınan esaslara taallük etmeyip usul ve şekle ait olduğu ve «Milletler Cemiyeti Genel Sekreteri» yerine Milletler Cemiyetinin ilgası sebebiyle «Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürlüğü» «Genel Sekreteri» yerine «Genel Müdür» ve Sekreterlik yerine «Milletlerarası Çalışma Bürosu» kelimeleri konulmuş;

Ve isimleri değişen bu teşkilâtın görevleri ona

göre tanzim edilmiş ve Versay Andlaşmasının da sırf cümle ve kelimelerin mânaları ve mahiyeti değil ifade değişikliği yapılmış ve maddeleri de sarahati ihtiva etmiş olduğundan :

Esasına müessir olmıyan ve usul ve şekle mütaallik olan bu değiştirgenin onanmasına mütaallik olan kanun tasarısının aynen kabulü oybirliğiyle tensip kılınmıştır.

Keyfiyet Yüce Meclise sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Çalışma Komisyonu

Başkanı	Sözcü	Kâtip
Erzurum	Denizli	İstanbul
Ş. Koçak	H. Oral	
Burdur		Kırklareli
Dr. M. Ş. Korkut		Dr. F. Umay
Manisa		Mardin
Dr. M. N. Otaman		Dr. A. Uras
Zonguldak		Zonguldak
I. Ergener		S. Koçer

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının, 1946 yılında Montréal'de akdettiği 29 ncu toplantısında kabul edilen «Son maddelerin değiştirilmesi hakkındaki 80 sayılı Sözleşme» nin onanmasına dair Kanun tasarısı

MADDE 1. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının, 1946 yılında Montréal'de akdettiği 29 ncu toplantısında kabul edilen «Son maddelerin değiştirilmesi hakkındaki 80 sayılı Sözleşme» onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
Ş. Günaltay

Devlet Bakanı
Başb. Yardımcısı
Nihat Erim

Devlet Bakanı
N. E. Sumer
Millî Savunma Bakanı
H. Çakır
Dışişleri Bakanı V.
N. E. Sumer
Millî Eğitim Bakanı
T. Banguoğlu
Ekonomi ve Ticaret Bakanı
C. S. Barlas
Gümrük ve Tekel Bakanı
Dr. F. Ş. Bürge
Ulaştırma Bakanı
Dr. Kemal Satır

Adalet Bakanı
Fuad Sirmen
İçişleri Bakanı
E. Erişirgil
Maliye Bakanı
İ. R. Aksal
Bayındırlık Bakanı
Ş. Adalan
Sa. ve So. Y. Bakanı
Dr. K. Bayizit
Tarım Bakanı
Cavid Oral
Çalışma Bakanı
Reşat Ş. Siner

MİLLETLERARASI ÇALIŞMA TEŞKİLATI GENEL KONFERANSINCA İLK YIRMI SEKİZ TOPLANTISINDA KABUL EDİLEN SÖZLEŞMELERLE, MİLLETLER CEMİYETİ GENEL SEKRETERİNE VERİLMİŞ BULUNAN BAZI KAYIT VE TESCİL GÖREVLERİNİN, BUNDAN SONRA YERİNE GETİRİLMESİNİ SAĞLAMAK VE MİLLETLER CEMİYETİNİN FESHİ VE MİLLETLERARASI ÇALIŞMA TEŞKİLATI NIN STATÜSÜNÜN TADİLİ DOLAYISIYLA BU HUSUSTA BAZI TAMAMLAYICI DEĞİŞİKLİKLER YAPMAK MAKSADıyla, ANILAN SÖZLEŞMELERDE KISMİ TADİLLER İCRASINA AİT SÖZLEŞME (No. 80).

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulunca Montréal'e dâvet edilip orada 19 Eylül 1946 da yirmi dokuzuncu toplantısını akdeden, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının Genel Konferansı.

İlk yirmi sekiz toplantısında kabul edilen sözleşmelerle, Milletler Cemiyeti Genel Sekreterine verilen bâzı kayıt ve tescil görevlerinin bundan sonra yerine getirilmesini sağlamak ve Milletler Cemiyetinin feshi ve Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün tadili dolayısıyla, bu hususta bâzı tamamlayıcı değişiklikler yapmak maksadiyle, anılan sözleşmelerde kısmi şekilde tadiller icrası hakkında olup, toplantı gündeminin ikinci maddesini teşkil eden meseleye mütaallik bulunan birtakım tekliflerin kabulünü kararlaştırdıktan sonra;

Bu tekliflerin, bir milletlerarası sözleşme şeklini alması lâzımgeldiği mütalâasında bulunarak;

Bin dokuz yüz kırk altı yılı Ekim ayının dokuzuncu günü, son maddelerin değiştirilmesine ait 1946 Sözleşmesi adını taşıyacak olan aşağıdaki sözleşmeyi kabul eder :

Madde — 1.

1. Milletlerarası Çalışma Konferansınca, ilk yirmi beş toplantısında kabul edilen sözleşmelerin metinlerinin her hangi bir yerinde bulunan, «Milletler Cemiyeti Genel Sekreteri» kelimeleri yerine, «Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü» kelimeleri, «Genel Sekreter» kelimeleri yerine, «Genel Müdür» kelimeleri ve «Sekreterlik» kelimesi yerine, «Milletlerarası Çalışma Bürosu» kelimeleri konulmuştur.

2. Konferansça, ilk yirmi beş toplantısında kabul edilen sözleşmelerde derpiş edilen, sözleşmelerin değişikliklerin onanmalarının, bozma belgelerinin ve beyanatın, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü tarafından tescil edilmesi keyfiyeti ile, zikredilen onamaların, bozma belgelerinin ve beyanatın, anılan sözleşmelerin asıl metinleri hükümleri gereğince, Milletler Cemiyeti Genel Sekreteri tarafından tescil edilmiş olmaları keyfiyeti, her hususta, aynı hükmü ifade edecektir.

3. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, bu onamaların, bozma belgelerinin ve beyanatın Konferansça, ilk yirmi beş toplantısında kabul edilen sözleşmelerin, bu maddenin bundan evvelki hükümleri ile değiştirilmiş bulunan hükümleri gereğince, kendi tarafından tescil edilmelerine dair bütün malûmatı, Birleşmiş Milletler Antlaşmasınının 102 nci maddesine göre tescil edilmek üzere Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine gönderecektir.

Madd — 2.

1. Konferansça, ilk on sekiz toplantısında kabul edilmiş bulunan sözleşmelerin her birinin mukaddemesinin ilk fıkrasındaki «Milletler Cemiyeti» kelimeleri kaldırılmıştır.

2. Konferansça, ilk on sekiz toplantısında kabul edilmiş bulunan sözleşmelerin mukaddemelerinde yazılı «Versay Antlaşmasınının XIII ncü kısmı ile diğer barış antlaşmalarınının mütenazır kısımları hükümleri gereğince» kelimeleri ile bu formülün değişmiş şekilleri yerine, «Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsü hükümleri gereğince» kelimeleri konulmuştur.

3. Konferansça, ilk yirmi beş toplantısında kabul edilmiş bulunan sözleşmelerin bütün maddelerindeki «Versay Antlaşmasınının XIII ncü kısmı ile diğer barış antlaşmalarınının mütenazır kısımlarında derpiş edilen şartlar içinde» kelimeleriyle bu formülün değişmiş bütün şekilleri yerine, «Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünde tesbit edilen şartlar içinde» kelimeleri konulmuştur.

4. Konferansça, ilk yirmi beş toplantısında kabul edilmiş bulunan sözleşmelerin bütün maddelerindeki «Versay Antlaşmasının 408 nci maddesi ve diğer barış antlaşmalarının mütenazır maddeleri» kelimeleri ve bu formülün bütün değişmiş şekilleri yerine, «Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün 22 nci maddesi» kelimeleri konulmuştur.

5. Konferansça, ilk yirmi beş toplantısında kabul edilmiş bulunan sözleşmelerin bütün maddelerindeki «Versay Antlaşmasının 421 nci maddesi ve diğer barış antlaşmalarının mütenazır maddeleri» kelimeleri yerine, «Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün 35 nci maddesi» kelimeleri konulmuştur.

6. Konferansça, ilk yirmi beş toplantısında kabul edilmiş bulunan sözleşmelerin mükeddemelerinde ve bütün maddelerinde yazılı «Sözleşme Tasarısı» tâbiri yerine, «Sözleşme» kelimesi konulmuştur.

7. Konferansça, ilk yirmi sekiz toplantısında kabul edilmiş bulunan sözleşmelerin, Milletlerarası Çalışma Bürosu Müdüründen bahseden bütün maddelerindeki «Müdür» unvanı yerine «Genel Müdür» unvanı konulmuştur.

8. Konferansça, ilk on yedi toplantısında kabul edilmiş bulunan her hangi bir sözleşmede «adı verilecek olan» kelimeleri mukaddemeye derecelenacak ve bunu bahis mevzuu sözleşmeyi ifade etmek üzere, Milletlerarası Çalışma Bürosunca kullanılacak olan muhtasar unvan takip edecektir.

9. Konferansça, ilk on dört toplantısında kabul edilmiş bulunan her hangi bir sözleşmede, birden fazla fıkra ihtiva eden maddelerin numaralanmamış fıkraları, numaralanacaktır.

Madde — 3.

Konferansça, ilk yirmi sekiz toplantısında kabul edilmiş bulunan bir sözleşmenin kesin şekilde onanmasına ait bir belgeyi şimdiki bu sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderecek olan Teşkilâtın her üyesi, anılan sözleşmeyi, şimdiki bu sözleşme ile değiştirilmiş şekli ile onanmış sayılacaktır.

Madde — 4.

Bu Sözleşmenin iki nüshası, Konferans Başkanı ile Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü tarafından imzalanacaktır. Bu nüshalardan birisi, Milletlerarası Çalışma Bürosu arşivine konulacak, diğeri Birleşmiş Milletler Antlaşmasının 102 nci maddesi gereğince tescil edilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine verilecektir. Genel Müdür, bu Sözleşmenin tasdikli bir nüshasını, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerinden her birine yollıyacaktır.

Madde — 5.

1. Bu Sözleşmenin kesin şekilde onanmalarına ait belgeler, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecektir.

2. Bu Sözleşme, onun Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerinden ikisi tarafından onanmasına ait belge, Genel Müdür tarafından alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

3. Bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesi ve bunun mütaakiben onun yeni onanmalarına ait belgelerin alınması akabinde, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, keyfiyeti, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bütün üyelerine ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine bildirecektir.

4. Bu Sözleşmeyi onayan Teşkilâtın her üyesi, bununla, Sözleşmenin ilk yürürlüğe girmesi ile, bizzat kendi tarafından onanması tarihi arasındaki fâsıla zarfında, bu Sözleşme gereğince yapılan her hangi bir hareketin muteber bulunduğunu tanımış olur.

Madde — 6.

Bu Sözleşme yürürlüğe girer girmez, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, Konferansça, ilk yirmi sekiz toplantısında kabul edilmiş bulunan sözleşmelerin, bu Sözleşme hükümleri

gereğince değiştirilmiş şekildeki resmî metinlerini, kendi tarafundan usulü dairesinde imzalı ve iki aslı nüsha olmak üzere, hazırlıyarak bunlardan bir tanesi, Milletlerarası Çalışma Bürosunun arşivine konulacak ve diğeri, Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 102. nci maddesine göre tescil olunmak için, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine verilecektir; Genel Müdür, bu metinlerin tasdikli nüshalarını, Teşkilât üyelerinin her birine gönderecektir.

Madde — 7.

Konferansça, ilk yirmi sekiz toplantısında kabul edilmiş bulunan sözleşmelerde mevcut her hangi bir hükme bakılmaksızın, şimdiki bu sözleşmenin bir üye tarafından onanması, anılan sözleşmelerden her hangi birinin tabiatıyla feshini tazammun etmiyecek ve bu sözleşmenin yürürlüğe girmesinin, adı geçen sözleşmeleri yeni onamalara kapalı tutmak gibi bir sonucu olmayacaktır.

Madde — 8.

1. B sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir sözleşmenin konferansça kabulü halinde, yeni sözleşmenin aksine hükümleri ihtiva etmemesi şartıyla,

a) Yeni sözleşmenin bir üye tarafından onanması, bu yeni sözleşme yürürlüğe girmiş olmak kayıt ve şartıyla, şimdiki bu sözleşmenin tabiatıyla bozulmasını tazammun edecektir;

b) Bu sözleşmeyi değiştiren yeni sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren, şimdiki bu sözleşme, artık üyelerin onamalarına açık bulundurulmayacaktır.

2. Bu sözleşme, onu onamış ve onu değiştiren sözleşmeyi onamamış olan bütün üyeler hakkında aynen yürürlükte kalmaya devam edecektir.

Madde — 9.

Bu sözleşmenin fransızca ve ingilizce metinlerinin her biri aynı şekilde muteberdir.